

dende og grusomme, fordi de ikke forstår de indfødte, som staten har sat dem til at lede. De rapporterer ikke hvor mange røverier, de begår, eller hvor mange liv, de tager; de har blot fået besked på at leve af, hvad de kan få ud af de indfødte og således spare Deres Majestæts regering for udgifter til dem. De er landets største forbandelse.

Om slaver:

Deres Majestæts regering er indblandet i slavehandel, både en gros og en detail. Den køber og sælger og stjæler slaver. Deres Majestæts regering giver £ 3 pr. hoved for raske slaver til militærtjeneste. Officerer ved de vigtigste militærposter fanger mændene og får pengene, når de bliver overført til staten; men der er nogle mellemmand, der kun får 20-25 franc pr. hoved. For nylig blev 316 slaver sendt ned ad floden, og der er flere på vej. Disse stakkels indfødte bliver sendt hundredvis af miles væk fra deres landsbyer for at gøre tjeneste blandt andre indfødte, hvis sprog de ikke forstår. Når de løber væk, bliver der udsat en belønning på 1.000 N'taka [lokal møntenhed] for at fange dem. For ikke længe siden fik sådan en fanget slave hundrede piskeslag hver dag, til han døde.

Kilde: George Washington Williams: Åbent brev til kong Leopold II om forholdene i Congo, 1890. Fundet på <http://www.blackpast.org/?q=george-washington-williams-open-letter-king-leopold-congo-1890> (Oversat af forfatteren).

Jawarharlal Nehru: Om den engelske imperialisme, 1937-40

KILDE
6.3

Jawarharlal Nehru (1889-1964) var en af det indiske Kongrespartis vigtigste ledere, og han blev Indiens første premierminister efter selvstændigheden. Nedenstående kilde stammer fra et bind med hans artikler fra årene 1937-40, hvor Nehru var midt i kampen for selvstændighed og tilbragte lange perioder i fængsel.

Det vigtigste problem, vi står overfor i Indien, er folkets forfærdende fattigdom. Vil politisk selvstændighed hjælpe os til at formindske den og de utallige skader, den forvolder?

Det er vigtigt at huske på, at briterne har haft den effektive kontrol over Indien i mere end 150 år, og at de i denne periode har haft næsten fuldstændig frihed til at handle, som de ville. Der har ikke været nogen form for demokratisk eller anden kontrol, da det britiske parlament har været for langt væk og for uvidende om de faktiske forhold til at gribe ind. Indien var og er et rigt land, både hvad angår landbrug, mineraler og menneskelige ressourcer; kun folket er fattigt. Det var faktisk Indiens rigdomme, der tiltrak horderne af udenlandske eventyrere. Med disse ressourcer og den store befolkning og halvandet hundrede års ukontrollerede despoti skulle man vente væsentlige

resultater. I denne periode har Europa forandret sig til ukendelighed, Japan har ændret sig med overraskende hast, og Amerika er blevet verdens rigeste land. Men i Indien har vi stadig knugende fattigdom, udbredt analfabetisme, en generel mangel på hygiejne og lægehjælp – faktisk mangler vi alle gode sider ved livet. Der er givetvis kommet nogle positive resultater ud af det britiske styre, især inden for kunstvandring. Men det er meget lidt i sammenligning med, hvad det kunne have været.

Det er meningsløst at bebrejde det indiske folk for denne situation, da inderne ikke har haft indflydelse på den. Et folks tilbageståenhed må altid medføre fordømmelse af dets regering. Resultatet af det britiske styre i Indien er et klart argument for at fastslå dets nederlag. Men selve anerkendelsen af nederlaget bringer os ikke nærmere til en løsning på problemerne. Det er dog vigtigt at huske på dette faktum, for selve det britiske imperialistiske styres struktur har været og er grund til forværrelsen af vore problemer i stedet for at bidrage til at løse dem. Og da disse problemer kræver en hurtig indgriben, må vi lede efter den uden for det britiske imperium.

Kilde: Jawaharlal Nehru: "The Unity of India. Collected Writings 1937-40", 1948 (oversat af forfatteren).

KILDE

6.4

Niall Ferguson om imperialismen, 2004

Niall Ferguson (f. 1964) regnes for en af verdens mest indflydelsesrige historikere. Han er kendt for at fremsætte kontroversielle synspunkter og bl.a. være fortaler for, at imperialismen på mange områder var til gavn for de koloniserede lande. Her er en prøve på hans argumentation.

Uden udspredelsen af det britiske styre rundt om i verden er det svært at forestille sig, at de strukturer, der kendetegner den liberale kapitalisme, ville være blevet grundlaget for så mange forskellige økonomier. De imperier, der anvendte andre modeller – det russiske og det kinesiske – udsatte deres befolkninger for talløse lidelser. Det er svært at forestille sig, at størstedelen af verdens stater – som de har gjort det i dag – ville have indført de institutioner, der kendetegner det parlamentariske demokrati, uden indflydelsen fra det britiske imperialistiske styre. Indien, som er verdens største demokrati, skylder det britiske styre langt mere, end det anses for god tone at sige. Indiens eliteskoler, universiteter og statsadministration, samt hæren, pressen og det parlamentariske system bærer alle tydelige tegn på at være bygget op over britiske modeller. Og endelig er der selve det engelske sprog, som formodentlig er landets vigtigste eksportartikel i de sidste 300 år.

Kilde: Niall Ferguson: "Empire: How Britain made the Modern World", 2004 (oversat af forfatteren)